

Ocvlus, Hoc Est: Fvndamentvm Opticvm

Scheiner, Christoph

Freiburg i. B., 1621

Cap. I. Radius formaliter visorius non est in supersciali tunicæ Corneæ
co[n]nuexitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71258](#)

LIBRI SECUNDI PARS ALTERA.

QVÆNAM EX RECENSITIS HACTE-
nus lineis statuenda sit formaliter
visoria.

SIngulas oculi portiones diaphanas denuo
lustrat ista pars, & eum radium qui inti-
mum facultatis visus cubicularium agit,
quemq; Philosophi formaliter visorium nuncupant,
solicite inuestigat, à tunica Cornea usque ad Reti-
nam, in qua illum tandem inuenit, Refractionis atque
experientiarum præmissarum subsidio.

ET PRIMO QVIDEM REPROBATVR
radius in Corneæ superficiem
allapsus.

CAPUT I.

Dicendum primo. Redius à punto visibili in Cor-
neam allapsus, non est formaliter visorius. Alias
in Corneâ elicetur videndi actus, cui tamen repugnat,
& ratio & sensus, & consensus omnium: Aut enim sermo est de
superficie conuexatantum tunice Corneæ, aut de tota eius pro-
funditate.

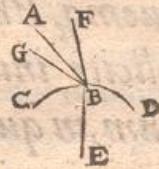
funditate; de hac differetur Conclusio 2. de illa præter superiorius
l. 2. p. 1. c. 1. dicta demonstratur ulterius nunc aliquot modis.

DEMONSTRATIO I.

Si radius in Corneæ superficie receptus est formaliter visorius,
tunc datur aliquis casus, in quo iste radius refringitur, in eam
dem; at hoc est impossibile, per omnem tam Dioptrices do-
ctrinam & veritatem: quam sensus experientiam: quia nunquam
radius refringitur nisi in corpore; superficies autem non est cor-
pus, &c. Impossibile est ergo & id ex quo illud sequitur.

Sequuntur maioris demonstratio per Experientiam quintam
capite 7. parte 2. l. 1. & 8. ad initium explicatam. Cuiusvis sequi-
tur, si unum idemque punctum D; aut N in 8. capituli figura per
duo eiusdem lamellæ foramina in Corneam arradiet, punctum
illud geminatum iri, & sub radio quidem dextro allatum, in sini-
steriorum partem; sinistro in dexteriorem casum, sitibus per-
mutatis; uti periclitari cuilibet in promptu est: quibus irrefraga-
biliter positis. Sit hic in adiecta figura, radius incidens A B, à puncto visili A, per foramen dextrum admis-
sus intra digitum ab oculo distantiam; igitur ad stipu-
lante experientia, modo citata, punctum A videbi-
tur in loco sinistro, qui sit G, quod fieri nequit, ni-
si per radium refractum G B. Et sic manet etiam demonstrata se-
quela maioris, in aliquo saltem possibili casu. Ex quo mox infer-
tur hæc contradictio. Per Experientiam c. 5. 7. & 8. l. 1. allatam,
A videtur in loco G; & per solidam refractionis doctrinam, in
nudam Corneæ superficiem receptus radius A B, omnino non
refringitur, ideoq; à loco, non transfertur, & si videtur, non vide-
tur nisi in A. Ergo si in Corneæ superficie visus officium suum ab-
solvit, punctum A per dextrum laminæ foramen admisum spe-
ctatur in A; igitur non spectatur in G: quia in duobus simul locis
per unum aduentans radium, idem punctum cerni non potest:
& per experientiam datam spectatur in G: idem igitur simul spe-
ctatur & non spectatur in G, quod est impossibile. Visorius ergo
radius non est formaliter in Corneæ superficie, &c.

DEMON-

DEMONSTRATIO II.

Per Experientiam citati Capitis 8. vnum punctum per tria foramina aspectum, in certo casu manet & apparet vnum: hoc autem fieri est impossibile, si radius formaliter visorius in Cornea superficie existit. Ob duas enim solas causas illud punctum unicum apparere potest: vel quod radij omnes in Corneam accidentes ab eo tanquam unico fonte scaturiant; & hoc non: quia sic nunquam idem punctum pluralitatem foraminum imitetur: quod tamen accidit. vel quod radij in Cornea refracti post refractionem in vnum locum concurrant, & sic imagines rerum visarum simul existant; & hoc non, quia radius sola superficies non refringit; & tametsi hoc fieret, tamen radius refractus nunquam perpendicularis, ad quam refringitur omnino assequetur: non ergo coincident unquam in superficie tunicae Cornea, radij in eandem recepti: Ipsi ergo nunquam rem per plura foramina visam, representabunt unam. Ergo non sunt radij formaliter visorij. &c.

DEMONSTRATIO III.

Simitur ex Experientia 4. c. 4. p. 2. l. 1. Cornea enim tunica silius hominis est sanissima, purissima, politissima: quod patet rerum obiectarum representatione, quas speculi instar accipit, & reddit. Ergo si ipsa videndi facultatem nata esset, non posset eam non exercere imaginibus rerum videndarum perfusa. Dices spiritus visorios arceri, & sic naturalem functionem impeditiri. Respondeo; si nutrimentum aditum ad Corneam reperit, magis spiritus visui, utpote subtiliores, &c.

DEMONSTRATIO IV.

Obvia est ex Experientia 8. Capite II. allata. Ibi enim visio omnino cessat, vel vitiatur, non quia Cornea laeditur, sed quia alias partes vel inficiuntur, vel speciebus iter in

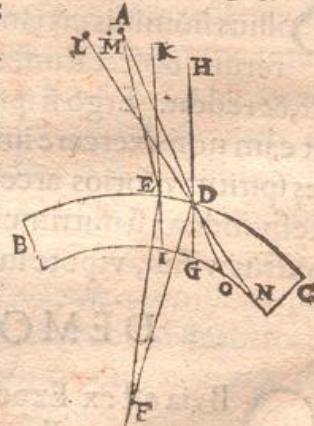
L cas

eas necessarium intercluditur. Quinimo, ij quibus tunica Cornea acu argentea transfoditur, ad viscosum lentorem Crystallino obductum tollendum, eandem acum intra Corneam & Crystallinum motam, nubilo so licet aspectu, obseruant tamen: id quod mihi Vir grauis & Religiosus ita aliquoties passus, ipse met attestatus est. Omitto sexcenta alia, ne in clara luce cœcutire vel le videar. Omnes enim experientæ l. i. p. 2. productæ, contra hanc opinionem militant, quemadmodum qui rem hanc æqua lance trutinabit, perspectissimam inueniet. Maneat ergo, Radium in Corneæ superficiem allapsum, non esse formaliter visorium.

REPROBATVR RADIVS CORNEÆ profunditatem subingressus.

CAPVT II.

Concl. 2. **D**Icendum 2. Radius profunditati Corneæ tunicæ inter extremitates eius conuexam & concavam immersus, non est formaliter visorius. Probatur ratione, sensu & consensu omnium, & demonstratur porro hoc modo. Sit ante oculum in viciniâ vnius articuli digitalis plus minus punctum visibile liberum A, radians in Corneam BC, duobus radijs AD, & AE, qui crassitatem eius ingressi, refringentur ad perpendicularares DF, & EF, & quia AD obliquius incidit quam AE, (uti in Refractionibus Cœlestibus lemmatæ i. c. 15. p. 21. ostendi,) fiet refractio ad D maior, quam ad E, cadetq; radius DG refractus in locum visum H, & radius refractus EI, in locum K; cui reclamat experientia, quem in radio AD iacentem, transfert ad partem sinistram in punctum L & sitam in radio AE ad punctum M.

Eperimentia